

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:
Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Egyes száma ára 4 kr.

Felolós szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY

Szerkesztőség:
Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája Kazinczy-utca.
Telefon szám 118.

Kiadóhivatal:
Kossuth-utca Vojnich-pulotába
Telefon szám 42.

Nyitott soronként 20 krajczár

„Törvénykezési misériák.”

Ez alatt az érdekességet nem nélkülöző cím alatt lapunk vasárnapi száma részletesebben méltatta a helybeli felebbezési tanács működését és befejező soraiban utalt arra, hogy a vezércikk remélhetőleg nem fog rossz vért szülni, hanem inkább alkalmat ad a lefestett fogvatkozások és bajok orvoslására.

Ime azzal kezdjük: belátjuk tévedésünket, mert alaposan csalódtunk; ki-felértük a számitásból, hogy Szabadkán vagyunk, ahol nemcsak a felebbezési tanács, hanem egyéb közintézmények s factorok sem állanak feladatuk magaslatán.

A helybeli ügyvédi kar, vagy inkább annak egy része, tagadhatlanul szenzációs vezércikkünk tárgyában valami mozgalom felét indított meg; épen midőn e sorokat írjuk, akkor tartja az e végből egybehívott ügyvédi kar értekezletét, hogy felszólalásunkkal szemben állást foglaljon vagy kritikát gyakoroljon. Nem tudjuk minő eredménye lesz az elvitázhatlanul tekintélyes ügyvédi testület tanácskozásának, de azt már most is kijelenthetjük, hogy maga a megindított mozgalom maga az egész actió sem nem helyes, sem nem jogosult, sőt annyira szokatlan és meglepő, hogy erre példát alig találunk.

Az előértekezlet kebeléből kiszivárgott hozzánk egyik felszólalónak felfogása, mely abba culminál, hogy az ügyvédi kar részéről egy hirlapi cikkkel szemben, mely a jogos kritika elviselésére rendelt bíróság működésével foglalkozik, semmitéle actionnak, ellenfúntetésnek vagy manifesztationnak jogosultsága nincs, sőt ilyen fellépés nagyon könnyen kihívja a servilismus gyanuját, melynek pedig a magas társadalmi színvonalon álló ügyvédi kar méltóságához férfköznie nem szabad.

Nos hát ez az egyetlen álláspont, mely jogállamban megfelelőnek mondható; minden egyéb — meggyőződésünk szerint — az alkotmány és törvények egyik legfőbb biztosítékának, a

sajtószabadságnak sarkalatos megtámadását involválja magában.

A „Bácskai Hirlap“-nak ezt a riadalmat okozott cikkét egy hirlapíró irta, vagy hogy még szabatosabban fejezzük ki magunkat, — a cikket maga az ujság irta, hogy a lapnak felelős szerkesztője, annak jelenlegi helyettese, maga a cikkíró véletlenül ügyvéd is, ez mitsem változtat a dolgon, sőt a dolog természeténél fogva, jogi kérdésekkel csak szakember foglalkozhatik a nyilvánosság előtt is.

Már most kérjük, mire ezélez az ügyvédi kar egy részének tervezett állásfoglalása. El akarja vitatni egy ujságnak azt a jogát, hogy hasábjain közintézményeink fölött jogos kritikát gyakoroljon, és közpályán működő egyének és testületek tevékenysége fölött véleményt nyilvánítson?

Ehhez sem az ügyvédi karnak, sem az egész társadalomnak nemcsak joga, de hatalma sincs.

Vagy ellenkező meggyőződésének tömeges manifesztációjával le akarja rontani a mi meggyőződésünk értékét?

Hát kérem: nyilváníthat az egész ügyvédi kar föltétlen hódolatot az általunk megtisztelt intézménynek, egekig emelheti a felebbezési tanács tagjainak tehetségeit: mindez a mi meggyőződésünket meg nem tántoríthatja, azon egy szemernyt sem változtathat; de nem fog bennünket elriasztani attól sem, hogy tárgyilagossá kritikánkat tovább is és a végtelenségig szabadon és rendíthetetlenül lapunk hasábjain közzé tegyük.

Hallottunk olyforma nyilatkozatokat, melyek a „Bácskai Hirlap“ cikkének sem tartalmát, sem hangját (?) nem helyeslik.

Mi a magunk részéről nyíltan hangoztatjuk, hogy egyáltalán nem vagyunk kíváncsiak arra, és nem törődünk azzal, hogy ki és miért nem helyesli cikkünk tartalmát; mert tiszteljük és respectáljuk mindenkinek egyéni meggyőződését, de miután cikkünkkel nem polemiát akartunk előidézni, a minék egy ujság vezércikke magasan fölötte

áll, hanem pusztán leplezetlenül feltárni azt, a mit mi igazságnak tartunk: ennek folytán azt, hogy bárki is a kritikánkat felülbíralja, kiváltképen manifesztáció alakjában, semmi körülmények közt jogosultnak el nem ismerhetjük; erre nézve csak egyetlen illetékes és alkalmas mód kínálkozik azoknak, kik felszólalásunk tenorjával egyet nem értenek, állításainkat hasonló tárgyilagossá ujságcikkben megczáfolni.

A mi pedig vezércikkünk hangját illeti, minthogy ez a legtisztességesebb irodalmi hangon van tartva, azt, a ki ezen megütözik, másképp nem jellemezhetjük, minthogy az irodalmi hang nánt nincs érzéke.

Hallottunk olyféle javaslatot is, hogy az ügyvédi kar körözzön a saját kebelében két ivet, az egyik iven azok írják alá neveiket, a kik a felszólalást helyeslik, a másikon azok, a kik ellenkező nézetben vannak. Hát ezt a tervet mi komoly számba nem vehetjük; mert eltekintve attól, hogy nagyon furesa eljárás volna, egy hirlapi cikk miatt egy tekintélyes testület tagjait megszavaztatni, másrészt ez nyilvánvalólag terrorizálná és kényszerhelyezethe sodorná az ügyvédi kar tagjait, mert hát nem épen megvetendő erkölcsi bátorság kell ahhoz szentesíteni egy hirlapi cikket, mely olyan intézményt ostromoz és támad, a melynek jóindulata sokszor kapcsolatos a létkérdéssel.

A mi szerény felszólalásunk egyébként igazán ártatlan jellegű volt; legfontosabb pontjaiban magáévá tette annak idején az ügyvédi kamara is — sikertelenül; a cikk többi tartalma is olyan, hogy azt mindazoknak, akik a felebbezési bíróság ítélkezését sürűbben veszik igénybe, feltétlenül osztaniok kell; de ha nem osztják, akkor két ut áll előttük, vagy tartás meg maguknak ellenvéleményüket és nyugodjanak meg a megtámadott intézmény áldásos munkálkodásában, vagy ha hivatást érznek magukban, álljanak ki a sikra a sajtó sorompói előtt és védjék meg, vegyék oltalmukba azt, a ki felfogásuk szerint méltatlanul lett megtámadva;

de ne vindikáljanak maguknak jogot arra, hogy a közvélemény egyik organumát ilyen sajátságos alakban felülbírálják, és ne avatkozzanak be sajtó belügyeibe, mert az mindnyájunk szentélye mindaddig, míg a tisztesség és jogosság útján halad.

És most végezzünk ezzel az áldatlan ügyvel érett és komoly megfontolás után; reméljük, sőt egyedül lehetségesnek azt tartjuk, hogy az ügyvédi kar a mi szerény felszólalásunk ellen szándékolt actió fölött egyszerűen napirendre tér, és mindenki megőrzi magában a saját legjobb meggyőződését, vagy arra alkalmas módon annak kifejezést is ad, a sajtó jogai ellen történi hem kíván.

Dr. A . . . n.

Mint lapunk zártakor értesülünk, az ügyvédi kárnak tegnap esti értekezletén 24 helybeli ügyvéd jelent meg, a többi 29 távol maradt. A jelenlévők először azon indítvány fölött szavaztak, hogy vajjon az értekezlet lapunk vezérczikke fölött napirendre térjen-e, vagy pedig e tárgyban intézkedés szükségét látja. A többség ez utóbbi értelemben határozott. Ezen határozat kihirdetése után többen eltávoztak, a megmaradt 18—19 helybeli ügyvéd pedig ugyancsak szótöbbséggel kimondta, hogy a lapunk vezérczikkében foglaltakkal magát nem azonosítja.

Közöljük ezt azzal, hogy lapunk mai vezérczikkében már erre a választ megadja és legfőleg még csak azt jegyezhetjük meg, hogy vajjon osztja-e azoknak véleményét, a kik ezt a határozatot hozták, a távolmaradt 29 helybeli és a bajai, topolyai és zentai járásbíróságok területén működő tekintélyes számu vidéki ügyvéd?

No de hát a lényeg az, hogy a felelbezési tanács marad olyan, a minő volt, és a „Bácskai Hirlap“-nak meggyőződése a szabadkai törvényszéknek erről a tanácsáról olyan, aminő volt. Ezt a két factumot nem változtathatja meg még az egész magyarországi ügyvédi kar kongressusa sem.

A gazdaságról.

Arra nézve, hogy a Magyar alföldön valódi belterjes gazdaságokkal találkozunk az itteni éghajlati viszonyok között ma még gondolni sem lehet. Az időjárás szélsőségekben gazdag, egykor az indokolatlanul hosszantartó szárazság, majd a vég nélküli esőzés tépi, szakgatja a gazda reményeit s teszi főnkre sokszor egész évi fáradozásának gyümölcsseit. Az ilyen időjárást megváltoztatni az alvidéknek, de sőt ennek az egész világrésznek a befásításával sem lesz lehetséges. New beszélhetünk tehát Szabadkán valóságos belterjes gazdálkodásról, mert ehhez hiányzik az időszaként megkivántató csapadék.

Mi lenne ebből a gazdag, televénydus tenger fenékből, ha elegendő esőben is részesülne földünk mindannyiszor, a hánszor szükséges. Így is túlteng sok helyen az alföldi gazda büszksége, akkor meg épen nem bírának velünk.

A tény azonban az, hogy taljunk gazdag ugyan ős termő erőben, de a termelés mennyisége nem áll arányban annak gazdagságával s itt az ok a fentebb elmondottak daczára, nem annyira az időjárás mostohaságában és szárazságra hajlandó klímánkban kell keresni, mint inkább abban, hogy a gazdasági intelligencia nálunk fordított viszonyban van a talaj termőképességével.

A belterjes gazdálkodási eljárásához minde- nek felett és első sorban azonban gazdasági intelligencia, üzleti szellem és beruházási megforgó tőke szükségeltetik. Ki látott magkereskedést és virágzó ipart a hol hiányzott volna e fölényező?

Egyedül a mezőgazdaság az, a hol azt gondolják a földbirtokló kis és nagy gazdák, hogy az mehet úgy, ahogy a héres kigondolja.

Sajátságos állapot ez tagadhatatlan! Azt hangoztatjuk mint frásioakat kedvelő nép, hogy Magyarország agrikulur állam, hogy hazánk egzsistentíájja a mezőgazdaságon mint eredeti s biztos alapon nyugszik s mit veszünk észre? Édes keveset! Az, hogy itt ott földműves iskolát állít fel az állam, az még igen keveset lendít az állapotokon. Századok kellene ahhoz, hogy a földműves iskolák a mai rendszer mellett észlelhető nyomokat mutassanak fel, hogy miért, majd egy más alkalommal elmondom. Most visszatérek a belterjesség felé haladható alföldi gazdálkodható módozatok miképen leendő megközelítésére.

Mindenek felett és első sorban az itteni talajviszonyok közt legjobban díszlő takarmánynak faszírozott felkaróítását kell a gazdákkal megkedveltetni. E tekintetben itt van a helybeli földművesiskola, hol meggyőződhetik az a kis gazda a ki soha talán Sándor határán sem járt túl, arról, hogy takarmányt termelni nem veszteség. Ma ugyanis azt hiszik és nyíltan ki is mondják, hogy minck termeljek én takarmányt, hiszen akkor azon terület mely takarmányt teremne, nekem hasznót nem ad s annyival kevesebb búzát adhatnék el a zsidónak! Arra természetesen hiányzik a gazd. intelligencia, hogy belátna azt, miszerint a takarmány termelés felkarolásával, a nyereendő irágya által kisebb területen úgy megjavíthatná, hogy arról több gabonát mérhetne be, mint a mai sovány rendszer mellett, kétakkora területről, tekintettel arra, hogy az alföldi gazda tengeri kóró és buza polyvánál egyébb takarmányt nem akar ismerni.

Már tagadhatatlan, hogy meg kell ismertetni a kis gazdákat azokat az igazságokat a melyek őt a nagyobb termelésre képessé teszi, mert a mai viszonyok közt mikor csak arról van szó, hogy a gazda fizesse a rengeteg terhetek, adót és ismét csak adót, akkor arról is kellene gondolkodni, hogy az adózó képesség is emelkedjék. Szomorú dolog, de Bácskából is vándorol ki nép, mert nincs kenyere.

A gazdák érdekeivel foglalkozni, azokat a termelési tényezőkkel megismertetni az intelligentiának a feladata s mert intelligens gazdákban nálunk nincs hiány — igazán hálá-

datos tér nyílik itt a nép érdekeinek, apólasára az adózó képesség fokozására, s ez itt a gazdák egyesülésében, a gazdák társulásában találja fel a megoldását.

Szobonya Bertalan.

Különfélék.

— **Hány ügyvéd van Bácsmogyében?** A szabadkai ügyvédi kamarának legutóbb kiadott jegyzéke szerint magyénkben összesen 236 gyakorló ügyvéd van. Szabadkán van a legtöbb: 53, azután jön Zombor 48, Ujvidék 21, Baja 25, Zenta 16, Ó-Becse 13. A többi a kisebb helységekben van. A pörös atya fiának ugy látszik módjukban áll vologatni.

— **Sport-bál** A Szabadkai Sport-Egylet rendezősége tudvaleőleg bálját jan. 7-ről febr. 1-ére halasztotta el és pedig az országos gyászra való tekintettel. Ezen elhalasztás szerencsés gondolat volt, a mennyiben a vidékre készült meghívók már mint haljukk elfogytak és még minduntalan kérnek és ennek folytán kénytelen volt a rendezőség újabb meghívókat készíttetni és azokat szétküldeni. A zenét a szegedi katoná zenekar fogja szolgáltatni, és a tisztikar is készülődik áljönni. A bál iránt érdeklődők felkéretnek, hogy bármennyi felvilágosításért forduljanak Matkovich Miklóshoz a bárendezéségi jegyzőhöz Szabadkán. Megjegyezzük, hogy helybeliek meghívókat nem kapnak.

— **Megnyílt hid.** A Ferencz-csalornai hidat várva vártuk, hogy elkészüljön, — írják nekünk Ó-Becseről — mert az ilyen alkalmakkor szokásos hosszadalmas eljárások tudatában nem mertük reményleni, hogy azt ily hamar megkapjuk a forgalomnak. Ezt pedig dr. Balaton Gyula főszolgabíránknak köszönhetjük, a ki felterjesztéssel élt ez ügyben és pedig oly sikerrel, hogy tegnap már leérkezett a megyei alispán távirata, a mely szerint a hid a forgalomnak átadatik.

— **Táncmulatság.** A »Szabadkai Pinczér-Egylet« pénztára javára f. 1899. évi február hó 23-án a »Pest szálloda« nagytermében tréfás sorsjátékkal egybekötött zártkörű házi estélyt rendez. Belépti-jegy személyenként 60 kr. család-jegy 1 frt 50 kr. Sorsjegy ára 10 kr.

— **Három testőr.** Herczegh Ferencz »Gyurkovics lányok« című legújabb vigjátékát nap nap után zsúfolt ház előtt adják a Magyar Színházban. Nincs tán az országban egy iró sem, kinek novelláit annyian olvasnák, mint Herczegh Ferenczét. Így vagyunk színműveivel is. — »A dolovai nábob léánya« című színműve, valamint »Három testőr« című vigjátéka állandó kedvelt műsor darabja a Nemzeti színházban. Társulatunk kedvenc naivája F ó t i F r i d a a »Három testőret« választotta jutalomjátékául, melyben Liza szerepét adja. Szerencsésnek mondhatjuk választását, annál is inkább mert ez egyik leg-szebb szerepe F ó t i F r i d á n a k. — A jutalomjáték holnap lesz bérelésünethen.

— **Kárpát N. István** akadémikus festő városunkban telepedett le. Mint értesülünk az ügyes festőművész február 1-től porcellán majoliká és selyemfestészetre tanfolyamot nyit a helybeli polgári-leány iskolában. Bizonyára sokan lesznek fiatal hölgyeink között kik ezt a szép mesterséget megtanulni óhajtván, a művész tanítását igénybe veszik.

— **Táncmulatság.** A bajmoki Népkör f. hó 28-án Harton Henrik vendéglőjében saját pénztára gyarapítására táncvigalmat rendez.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Prokisch Ferencz az Osztrák-magyar bank szabadtai fiókintézetének főnöke megölt szíjvel jellelt forrón szeretett anyjának özv. Prokisch Ferenczné szül. Fuchsloh Katalin háttulajdonosának folyó évi január hó 23-án, reggeli 8 órakor, hosszas, súlyos betegség és a halálöklök szentségeinek ájtatos gyászos elhunytát. A holdogultnak földi maradványai január hó 25-én délután 3 órakor fognak a gyászházban: IX. ker., soroksári-utca 6. szám alatt, a róm. kath. egyház szeriartása szerint ünnepélyesen beszenteltetni és a kerepesi út mellett temetőben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent miseáldozat pedig január hó 30-án, délelőltől 10 órakor fog a ferencz-városi plébánia templomban a Mindenhatóknak bemutatni Budapest, 1899. január hó 23-án. Áldás és béke hamvaira!

Fegyvergyakorlatok és a hivatalnokok. A belügyminister körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben arra figyelmezteti őket, hogy azon hivatalnokok helyettesítéséről, kik a honvédség állományához tartoznak s fegyvergyakorlatra bevonulni kötelesek, időről-időre kellő időben gondoskodjanak, mert a honvédelmi miniszter ezután nem hajlandó ezeket a bevonulástól fölmenteni azon czímen, hogy a hivatalokban nélkülözhetetlenek. Eddig ugyanis évről-évre növekedett az ilyen czímen leányozók száma, s ez indította a honvédelmi minisztert arra az intézkedésre, hogy a fölmentések számát megszorítsa és csak egyes, különös méltánylást érdemlő esetekben adjon helyet a kérdéseknek.

Hermelin a csapdában. Ritka szép hermelin került lépre e héten dr. Demidor Imre királyhalmi tanyáján. A görény fajták ez a neme ritkaság számba megy minálunk, mert tudvalevőleg folyók mellett üti fel tanyáját a kis ragadozó. Ugy látszik azonban itt jó peccenyére lett, megszerette ezt a tanyát, mert éjjelenként elcsipelt egy-egy csibét. A tanya tulajdonosa csapdát állított fel a mult éjjel és reggelle hermelin koma ott buslakodott a csapdában. Az állat tiszta fehér, gyönyörű példány, valamikor drágán megfizették a téli bőré. Dr. Demidor az állatot a főgymnásiumi múzeumnak ajándékozta.

Kabáttolvaj. Pesz Sámuel helybeli lakóskól ismeretlen egyén a nyílt szobából egy fehért ellopott. A rendőrség keresi a tettest.

Tüzek. Bács Vaskuton a napokban két tüzeset volt. Az egyik tüzesetnél Májsztróvics József teikén felhalmozott nagymennyiségű széna égett le. A másiknál Petrik István házában tetőzete égett le teljesen s ezzel együtt a padlason elhelyezett élelmiszert és gazdasági eszközök is. A kár körülbelül 250 ft. Az utóbbi a „Fonszer biztosító társaságna” 200 ft-ra volt biztosítva.

Mozgólódó szocialisták. Az elmúlt nyár folyamán több helyütt pörül jártak a sztrájkoló mezői munkások. Egyes bácskai faluban 70—80 szőlő munkás maradt aratási munka nélkül. Ezen körülmény birta aztán rá a bács megyei munkásokat azon elhatározásra, hogy minden szocialisztikus mozgalmától távol tartsák magukat. Hiába folyt minden agitáció a nép józanabb része nem akart többé lépni menni. A szocialista vezetők, ugylátszik mégsem adtak fel minden reményt mert a megmaradt csekélyszámu hívők házában már az egész télen át tarta-

nak titkos összejöveteleket. Tegnap B. Almás környékén három községben is akartak népgyűlést tartani, de mindhárom helyen kudarcot vallottak, alig jött össze egy-egy helyen 15—16 ember. Baján alig mulik nap, hogy valami életjelt ne adnának magunkról, hol rőpiratokat csempésznek be titokzatos módon a munkások lakásaiba, hol meg apró falragaszokat ragasztanak a házakra, majd megfőkeresik mindenféle ürügy alatt a nagyobb ipartelepeket és sztrájkra igatják a munkásokat, de még eddig sikertelenül.

A táncmulatság vége. Vigan szólt a nóta tegnapelőtt éjjel Bácsalmáson a falu vége Esberger Simon korcsmajában. Járják a lányok és legények a „czeppedli” legjobban kitarítottak a táncban Gulgébél Ferencz és Schöffér Lőrincz s a leányok is inkább velük táncoltak, mint más legényekkel. A jó kedvet azonban megirigyelték fölük Vahtar Pál, Azinbruszt Mklós, Veihand Antal, Braun Mátyás és Beller Antal legények, elhatározták tehát, hogy bosszút fognak állani rajtuk. A táncmulatságnak vége lett s ez utóbbiak előre siettek, hogy elhatározásukat végrehajtsák. Elbujtak tehát egy utmenti árokba s mikor a két velőlytárs mellettük elhaladt, lassan előbujtak, megtámadták őket és botokkal úgy elverték a gyanulatlán haladó előtáncosokat, hogy legalább is 3 hétig fogják nyomni az ágyat. Addig is még felkelnek megtették a feljelentést a helybeli törvényszéknel.

A szinügyi bizottság ülése.

— Saját tudósítónktól. —

A szinügyi bizottság mai ülése iránt már kisebb volt az érdeklődés mint a legutóbb tartott ülés iránt.

Szliebenburger Károly elnökön kívül csak 6 bizottsági tag volt jelen még a jegyzőt is beszámítva. Pedig elég érdekes volt a tárgysorozat, nem tudjuk miért e közömbösség, hiszen annyi üdvös dolgot kellene és lehetne megbeszélni.

Az ülésről tudósítónk a következőkben számol be:

Elsőnek Szliebenburger Károly újból megválasztott elnök szóltat fel s szóval is indokolta multkorri eljárását és megköszöni a bizalmat melyben részesítették, igéri, hogy oda fog hatni, hogy állásának mindenben megfeleljen.

Ezután hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét, a melyhez némi módosítást is fűztek.

A tulajdonképeni tárgy Pesti Ilhász Lajos levele volt, a melyet a szinügyi bizottsághoz intézett, a melyben kéri, hogy engedjék meg a farsang tartama alatt a vasárnap délutáni előadások tartását, beérjeszti a színháznak eddigi számadásait bejelenti, hogy szerződött szalonszinészt és végül kéri az esedékes 400 forint subventió kiutalását.

Az első kérelemre vonatkozólag a bizottság engedélyt adott a vasárnap délutáni előadásokra, tartozik azonban a director ezt esetről esetre kérelmezni. Másodszorban a számadások egy albizottságnak, a mely dr. Demidor Imre, Olsavszki Jenő, Dr. Birikás Gyula és Dr. Blaugéza b. tagokból állítottot össze, átvizsgálás végett kiadatik. A szalonszinész szerződésére vonatkozólag az a határozatot hozta, hogy Endrey Zoltán és Csizsér Kálmán közül csak

ez utóbbit ismeri, ezt szerződtesse. A 400 ft esedékes subventiót akkor adják ki, ha a mult ülés erre vonatkozólag hozott határozatnak az igazgató eleget fog tenni.

Végül miután a színház kiadása iránti pályázat azon okból, mert a tanács még nem hagyta jóvá, meghirdethető nem volt a pályázati határidő február 10-ig meghosszabbított s ezen pályázati hirdetmény két színészeti közlönyben közzététetik.

Több tárgy nem lévén az ülés 12 órakor véget ért.

— a —

SZÍNHÁZ.

„Mária bátyja” és „Tündérlak Magyarhonban.”

Jan. 22. és 23.

Nagyon kedves megjelenésű, bájos menyecske ez a mi vendég népszimű primadonnánk, ki két hetenként látogat hozzánk, hogy vasárnap és hétfőn népszimű melessen. Mondom bájos és tüzről pattant menyecske R. P a f a k i R ó z a urnó, ki selymes pruzslikjában, rövid bokorugrós szoknyájában remekül fest a szinpadon és ha megéred nyelvecskéje hibátlanul pergeti le mondókáját, de hova tovább arról győződhet meg bennünket, hogy várakozásunknak nem felel meg. Tegnap „Mária bátyja” Zuzsika szerepében, ma „Tündérlak Magyarhonban” Marcsa szerepében lépett fel és bizony-bizony kevés hatással, kevés sikerrel működött. Játéka eleven volt, mint mindenkor, de egyforma minden szerepében, sőt mintha a természetességet erőltetné is egy kissé. Meg aztán, szó, ami szó, hangja nagyon fátyolozott és csodálatosképen mindig hadhábon áll a zenekarral. Vagy előbb van egy-két taktussal, vagy elhészik. Ilyeténkép nem csodálkozunk azon, hogy kevés közönséget vonz a színházba és az a kevés ember még kevesebbet tapsol neki. A mai előadás egyébként is gyenge volt, csupán Mihályi és Virágháti érdemelnek dicséretet.

Hogy teljes legyen referádánk meg kell még emlékeznünk valamiről. Az operette előadások kivételével tudvalevőleg felvonások között a zenekar egy egy zene számmal kedveskedik a közönségnek. A szezon negyedik hónapjának végén vagyunk és még eddigelé alig hallottunk valami újdonságot a felvonás közti zenekarunktól, pedig hát büszkéek vagyunk mi hírneves zeneköltőnkre Gaál Ferenczre a ki remekül kezeli a karmesteri pálcát is. Hisz a Csicsóné szép magyar nóta a Dnnári és híres waltzer, de mintha nagyon ismerősök lennének. Több elevenséget és több újdonságot!

Q.

CSARNOK. LORELEY.

Reichenbach elbeszélése.

fordította: Gál Lajos.

Folytatás. 20.

VII.

— Igen, de csakhamar ismét öntudatra ébredünk s akkor őtől az ember, hogy nem maga van, hanem párosan.

— Ez természetesen a legjobbat ért, de ily pillanatnyi önmegfelekedés is elbájoló, mert ez a legbensőbb nyugalom szinholóna. Sajátságos mégis, hogy minden ember a

nyugalmat szereti, s a haláltól mely a legigazibb nyugalom, mégis mindenki fél.

— Nem mindenki;

— Te azt hiszed?

— Én nem tudom, de például én azt hiszem, hogy nem félek tőle.

Az ifju egy pillanatil némán tekintett reá s aztán így szólt:

— Tudod én is azt hiszem, hogy végre is csak azoknak félelmes a halál, a kiket, egy remélt de még el nem ért boldogságtól szakít el. A ki boldogságának tetőpontján áll, annak talán jobb meghalni, semhogy reményiségét nagy boldogságát elveszítse.

Mosolyogva törle végig homlokát, mintha komor gondolatait akarná elűzni.

— De hogy jut most eszünkbe a halál. Hiszen a miénk csak igazán az élet, és a szerelem.

Karjai körül ölelték a hölgy derekát s az este az ifju gyöngéd szerelmes suttogását, fejét annak vállaira hajtvá átengedte magát a pillanat varázsának. Tekintete és hangjának ágy csengése nem hazudtak, s szerette Norbertet s ennek tudatával bírt. De a mint a tóra letekintett, mely épen akkor egy átsuhanó hajó alakját tükröztette vissza, midőn látta, hogy ez a kép nyomtalanul eltűnik, mihelyt a hajó eltávozott. Akkor önkénytelenül vissza emlékezett arra, amit egy ízben Norbertnek mondott: „Én változó vagyok mint a víz tükre, lelkemre semmi sem gyakorol állandó hatást.” S ha könyelműség, melylyel magát ezen a gondolaton túltette s a mely szomorúság melyet daczára even vissza emlékezésnek lelkében érzett, még bájosabbá

varázsolta őt Norbert előtt, egy hogy az ifju a mint mámorosan ráézett, mindegy álmodozva halkán kérdé:

— Hát csakugyan létezhet a földön ennyi boldogság?

Mindig feljebb haladtak az erdőben. Eleonora fáradhatlannak látszott s gyönyörrel kiáltott fel olykor olykor

— Mily szép itt! s mily magasan állunk most az egész kicsinyes emberi nem felett. Oh, én szeretnék mindig itt maradni!

Az est árnya már ráfeküdt a tóra, mire végre mégis leérték.

— Így hát már ennek a szép — nagyon szép napnak is vége van: mondá Norbert, a tóra a műteremhez közeledtek.

— Nem, még ne legyen vége annak! — felelt Eleonora — legyen még a miénk egy pár óra. Jer menjünk ki a tóra csónakázn! hiszen te tudsz evezni?

— Természetesen!

Fölséges gondolat. És mi ketten egyedül! Oh mily boldogság!

Rögtön megalkudtak egy a parton váró csónakkal s miután ez átadta neki sajkáját, Eleonora mosolyogva lépett annak szélére s hagyta magát Norbert által beemeltetni.

Ragyogó pirral voltak festve a hó lepte Alpok csucsjai. A tó sötéten terült el partja között. A sajka repült a sötét víz fölött, világos csíkot hagyva maga után. Norbert erős karokkal vitte messze a csónakot a szabad vízre. Azután mikor tul voltak a láttavolon, behuzta az evezőt és a hölgy lábához áll,

fejét annak tőrdere föltette s szeméit reá függesztette.

— Most dald el nekem még egyszer a Loreley dalát kérte a hölgyet s a hölgy énekelte. Ezalatt feljöttek az égen a ragyogó csillagok. Előtte itt olt tűnt fel egy kettő s azután mind sűrűbb tömegben csillogtak az ezüstös vízre.

Midőn elhangzott a dal, mindkettlen elhallgattak a csillagokra néztek s hallgatták a a habok susogását. Fehéres köd fátyol övezte a partot s a ködön keresztül úgy tűnt fel a város lámpái, mintha azok is csillagok lennének. Mély csend borult a víz fölé csak egy közeli tóparti falu kis harangja csengett át ünnepélyesen hozzájuk.

— Mennyegzőnk harangszava! mondá az ifju a hölgyre tekintve.

— Norbert! rebegte a hölgy és puha kezével gyöngéden simogatta az ifju homlokát.

— Eleonorám!

Ekkor egy erős hang hallatszott, egy sötét nagy árnyék jött feléjük. Egy irtózatossá társítás következett s aztán...

— Bocásátok le a csónakot! parancsolta a gőzhajó kapitánya, mely épen Lucern felé tartott — talán még megmenthető.

A kirándulók a fedélzetre gyűltek.

Zavaros kiáltások és kérdések hangzóttak minden felől:

— Mi történt?

— A hajó szétzúzott egy csónakot s a benne levő két embert.

Folytatása következik.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmnü a művelt közönség számára.

ALDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZSIHER IGNÁCZ, GYONLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MAR CZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggéppel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal, 50 történelmi térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténelmi mű jelenik meg magyar nyelven. Terveiben, czéljában, eszközében, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhó ábrázolások lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg közöl nyomott rajzokkal és irásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historial muzeumot nyújtanak az előfizetőknek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családai és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műemlékekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk, kivül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenköt kötet a legfontosabb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenköt hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségének tanítója, barátja, tanácsadója, minden ur háznak ékessége legyen. A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül diszes félbörkötésben, bőrháttal és vászontáhlával

8 frt.

Minden négy hóban egy-két kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet szemétkép nem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz diszes be-kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárunknál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve, b) havi 1 frt 50 kros részletfizetéssel.

*

A rendelések a helyi könyvtárakodásokhoz vagy állított kiadóhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.